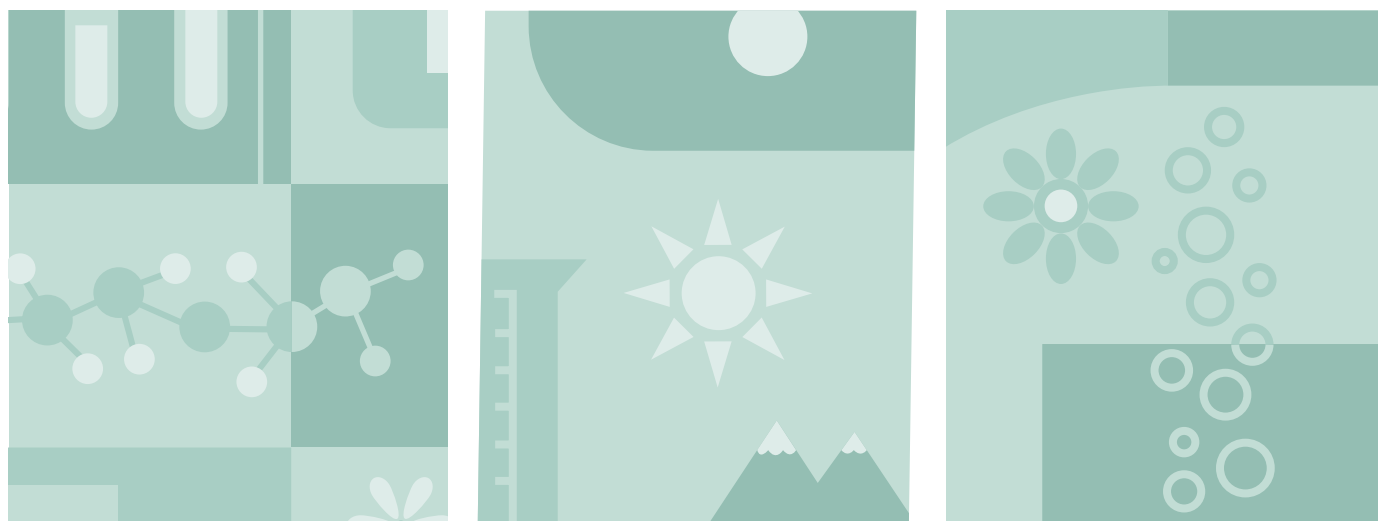

Sveriges rapport om kontroll av växtskyddsmedel 2011 i enlighet med artikel 17 i direktiv 91/414/EEG

Sveriges rapport om kontroll av växtskyddsmedel 2011 i enlighet med artikel 17 i direktiv 91/414/ EEG och artikel 68 i förordning (EG) nr 1107/2009

**En rapport till Europeiska rådet i enlighet med artikel 17 i rådets
direktiv (91/414/EEG) om utsläppande av växtskyddsmedel på
marknaden och artikel 68 i förordning (EG) nr 1107/2009 om
utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden**

Best.nr. 511 050
Sundbyberg, augusti 2012
Utgivare: Kemikalieinspektionen©
Beställningsadress: CM Gruppen, Box 11063, 161 11 Bromma
Tel: 08-5059 33 35, fax 08-5059 33 99, e-post: kemi@cm.se
Rapporten finns som nedladdningsbar pdf på www.kemi.se

Omslag: Kemikalieinspektionen
Tryck: CM Gruppen AB

Förord

Varje år rapporterar Kemikalieinspektionen Sveriges tillsynsinsatser gällande växtskyddsmedel. Ansvar för tillsynen och tillsynsvägledningen av växtskyddsmedel är fördelat på Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket, Statens Jordbruksverk och Sveriges 290 kommuner. Resultaten i rapporten över 2011 års tillsynsinsatser baseras på inspektioner utförda av Kemikalieinspektionen och landets kommuner.

Under 2011 kontrollerades 2913 företag i Sverige. Företagen utgjordes av tillverkare, importörer och distributörer av växtskyddsmedel samt yrkesmässiga användare inom jordbruk, trädgårdsbruk och skogsbruk.

Preface

The Swedish Chemicals Agency (KemI) annually reports enforcement activities relating to plant protection products. The responsibility for the enforcement of plant protection products is shared between the Swedish Chemicals Agency, the Swedish Environmental Protection Agency, the Swedish Board of Agriculture and Sweden's 290 municipalities. The results of the enforcement in 2011 are based on inspections carried out by KemI and the municipalities. 2913 companies were inspected in 2011; manufacturers, importers and distributors of plant protection products as well as professional users within agriculture, horticulture and forestry.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	7
Summary	8
1 Tillsyn	9
1.1 <i>Myndigheternas ansvar</i>	9
1.2 <i>Tillsynsmetodik</i>	11
1.3 <i>Kompetens och utbildning</i>	11
2 Utförda kontroller	11
3 Beslut om åtgärder	13
4 Bedömning av kontrollresultat under 2011	13
4.1 <i>Jämförelse av resultat med föregående år</i>	13
4.2 <i>Planering för 2012</i>	14
5 Övriga bestämmelser	14
5.1 <i>Behörighetscertifikat för användning av växtskyddsmedel</i>	14
5.2 <i>Tillstånd att sprida växtskyddsmedel inom särskilda områden</i>	14
5.3 <i>Anmälan om spridning av växtskyddsmedel på mark som inte används till jordbruk, trädgårdsbruk eller skogsbruk</i>	14
6 Försålda kvantiteter av verksamma ämnen i växtskyddsmedel	15
7 Anmälda fall av förgiftning	15
8 Förbättringar från ansvariga myndigheter	15

Sammanfattning

I den här rapporten sammanställs information från olika källor om tillsynsåtgärder i Sverige under 2011 i enlighet med artikel 17 i direktiv (91/414/EEG) om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden samt artikel 68 i förordning (EG) nr 1107/2009. Större delen av ansvaret för tillsynen av växtskyddsmedel är fördelat på Kemikalieinspektionen¹, Naturvårdsverket², Statens Jordbruksverk³ och Sveriges 290 kommuner.

Under 2011 kontrollerades 2913 företag i Sverige. Företagen bestod av tillverkare, importörer och distributörer av växtskyddsmedel samt yrkesmässiga användare inom jordbruk, trädgårdsbruk och skogsbruk. Fem (0,2 procent) av dessa företag anmäldes för misstanke om brott med stöd av nationell lagstiftning. Dessutom har myndigheterna utdömt 16 (0,5 procent) miljö-sanktionsavgifter. Utöver detta har 59 (2,0 procent) förelägganden meddelats.

5908 yrkesmässiga användare inom jordbruk, trädgårdsbruk och skogsbruk fick behörighetscertifikat för användning av växtskyddsmedel under säsongen 2011/2012. Kommunerna hanterade 254 ansökningar om tillstånd om användning av växtskyddsmedel inom särskilda områden och 222 anmälningar om användning av växtskyddsmedel på ytor som inte betraktas som åkermark. Under 2011 såldes cirka 2450 ton verksamma ämnen som används i växtskyddsmedel, varav 1660 (68 procent) ton var avsett för jordbruket. 933 förfrågningar om bekämpningsmedel kom in till Giftinformationscentralen⁴ från allmänheten och sjukvården. 141 av dessa bedömdes som riskabla tillbud, det vill säga tillbud som kan ge upphov till förgiftning hos människor.

För att förbättra tillämpningen av EU-lagstiftningen hos näringsidkare, utvecklar tillsynsmyndigheterna kontinuerligt informationsmaterial om gällande och nya regler och bestämmelser.

¹ www.kemi.se

² www.naturvardsverket.se

³ www.jordbruksverket.se

⁴ www.giftinformation.se

Summary

The present report gives an account of activities derived from different sources in Sweden on enforcement measures carried out in 2011 under Article 17 of Directive (91/414/EEC) on the placing on the market of plant protection products and Article 68 of Regulation (EC) No 1107/2009 on plant protection products. The main part of the responsibility for the enforcement of plant protection products is shared between the Swedish Chemicals Agency, the Swedish Environmental Protection Agency, the Swedish Board of Agriculture and Sweden's 290 municipalities.

2 913 companies were inspected in Sweden in 2011. The companies were manufacturers, importers and distributors of plant protection products together with professional users in agriculture, horticulture and forestry. Five (0.2 per cent) of these companies were prosecuted for suspicion of an offence under national legislation. Furthermore, the authorities decided to impose an environmental sanction charge. In addition, 59 (2.0 per cent) injunctions were made.

5 908 professional users within agriculture, horticulture and forestry acquired an authorisation certificate to use plant protection products during the season of 2011/2012. The municipalities handled 254 applications for permit to use plant protection products within particular areas and 222 reports on the use of plant protection products on areas which are not considered as arable land. During 2011 around 2 450 tonnes of active substances used in plant protection products were sold; 1 660 (68 per cent) for agricultural use. 933 enquiries about plant protection products were received by the Swedish Poisons Information Centre from the general public and medical service. 141 of these were judged as risky incidents, i.e. incidents that could cause poisoning in human beings.

In order to improve the implementation of the EU legislation within companies, the enforcement authorities continuously elaborate information material about applicable and new rules and regulations.

1 Tillsyn

Ansvar för Sveriges tillsyn av växtskyddsmedel är fördelat mellan centrala och lokala myndigheter. Myndigheterna är självständiga och ansvarar för sin egen tillsyn⁵. För att skapa rätt förutsättningar för en enhetlig och effektiv tillsyn sker samverkan i olika former, exempelvis genom gemensamma tillsynsprojekt. Centrala myndigheter ansvarar för att utbilda lokala myndigheter och sprida kunskaper och erfarenheter via vägledning⁶ i form av faktablad, helpdeskar samt genom att organisera seminarier, högskolekurser med mer.

1.1 Myndigheternas ansvar

Under 2011 har en ny förordning gällande växtskyddsmedel⁷ börjat tillämpas. En ny nationell tillsynsförordning⁸ har trätt i kraft och med den har ansvaret för tillsynsvägledning gällande användning av växtskyddsmedel inom jordbruk och trädgård övergått till Statens Jordbruksverk.

Kemikalieinspektionen (KemI) är en central myndighet som ansvarar för godkännande av växtskyddsmedel i enlighet med förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden.

KemI ansvarar också för tillsyn av bestämmelser gällande direktiv 91/414/EEG och förordning (EG) nr 1107/2009 tillsammans med Naturvårdsverket och Statens Jordbruksverk. KemI och Naturvårdsverket sorterar under Miljödepartementet medan Statens Jordbruksverk ligger under Landsbygdsdepartementet. KemI utför både operativ tillsyn och tillsynsvägleder kommunerna medan Naturvårdsverket enbart ansvarar för tillsynsvägledning gentemot kommunerna gällande regler om användning av växtskyddsmedel förutom inom jordbruk och trädgård. Från och med den 1 mars 2011 ansvarar Jordbruksverket för tillsynsvägledningen till kommunerna gällande växtskyddsmedel inom jordbruk och trädgård (Tabell 1).

Tabell 1. Bestämmelser och ansvarsområden 2010

Myndighet	Bestämmelser	Ansvarsområden
Kemikalieinspektionen (KemI)	Rådets direktiv 91/414/EEG Förordning (EG) nr 1107/2009 Rådets direktiv 1999/45/EG Förordning (EG) nr 1272/2008 Förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel Miljöbalken (1998:808)	Tillsynsvägledning och operativ tillsyn (importörer och tillverkare) som avser marknadsföring av växtskyddsmedel
Naturvårdsverket (NV)	Rådets direktiv 91/414/EEG Rådets direktiv 2009/128/EG Statens naturvårdsverks författningssamling (SNFS 1997:2) om spridning av bekämpningsmedel Miljöbalken (1998:808)	Tillsynsvägledning som avser användning av växtskyddsmedel exklusive jordbruk och trädgård

⁵ Ordet "tillsyn" som används i den nationella lagstiftningen är ett vidare begrepp av "kontroll" då det också innefattar tillsynsvägledning. Tillsyn kan bytas ut mot marknadskontroll som ofta används i EU:s rättsakter när det gäller kontroll av produkter.

⁶ Tillsynsvägledning består i utvärdering, uppföljning och samordning av operativ tillsyn samt stöd och råd till operativa tillsynsmyndigheter.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG

⁸ Miljötillsynsförordning SFS 2011:13

Statens Jordbruksverk (SJV)	Rådets direktiv 91/414/EEG Rådets direktiv 2009/128/EG Statens naturvårdsverks författningssamling (SNFS 1997:2) om spridning av bekämpningsmedel Förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel Statens jordbruksverks föreskrifter om tillstånd och kunskapskrav för användning av växtskyddsmedel (SJVFS 2007:76) Miljöbalken (1998:808)	Tillsynsvägledning som avser användning av växtskyddsmedel inom jordbruk och trädgård
Kommuner	Rådets direktiv 91/414/EEG Förordning (EG) nr 1107/2009 Rådets direktiv 2009/128/EG Rådets direktiv 1999/45/EG Förordning (EG) nr 1272/2008 Förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel Statens naturvårdsverks författningssamling (SNFS 1997:2) om spridning av bekämpningsmedel Miljöbalken (1998:808)	Operativ tillsyn (distributörer och yrkesmässiga användare) som avser marknadsföring och användning av växtskyddsmedel

Kommunerna utövade 2011 en operativ tillsyn⁹ hos distributörer och yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel inom jordbruk, trädgårdsbruk och skogsbruk. Tidigare har även kommunerna haft tillsynsansvar över importörer och tillverkare i respektive kommun tillsammans med KemI. Sedan 1 mars 2011 ligger detta ansvar enbart hos KemI.

Ytterligare lagstiftning som måste efterlevas är Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/45/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, som ändrar och upphäver direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG, samt ändrar förordning (EG) nr 1907/2006, förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel samt Statens Naturvårdsverks författningssamling (SNFS 1997:2) om kemiska bekämpningsmedel.

Förordningen om växtskyddsmedel (2006:1010) kräver kvalificerad utbildning för spridning av växtskyddsmedel. Naturvårdsverkets bestämmelser (SNFS 1997:2) reglerar spridningen av växtskyddsmedel bland annat genom krav på dokumentation. Användaren måste bland annat registrera uppgifter såsom temperatur- och vindförhållanden vid spridningstillfället samt skyddsavstånd vid spridningen.

Överträdelse av gällande bestämmelser regleras i miljöbalken, som fastställer sanktioner och straff. Åtgärder som tillsynsmyndigheterna kan vidta är åtalsanmälan, föreläggande, förbud och miljöstraffavgifter. Beslut om föreläggande och förbud får förenas med vite. Tillsynsmyndigheterna har även möjlighet att använda åtgärder som inte kräver sådana beslut, exempelvis påpekan om brister med krav på rättelse.

Kommunerna rapporterar årligen till KemI om de tillsynsinsatser som har gjorts inom växtskyddsområdet, vilket sker under frivilliga former. För år 2011 rapporterade 120 (drygt 41 procent) av totalt 290 kommuner sina tillsynsinsatser till KemI.

⁹ Operativ tillsyn utövas direkt mot den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd och motsvaras av kontroll. Båda uttrycken används i den här rapporten.

1.2 Tillsynsmetodik

KemI:s målsättning för tillsynen är dels ökad regelefterlevnad och dels riskminskning. För att uppnå en mer effektiv tillsyn sker satsningar på utveckling av tillsynsmetodiken.

Kommunikation, rutiner och regeltolkningar har prioriterats inom området för växtskyddsmedel. Inspektionerna utförs både genom besök eller via brev. Besök hos företagen ger bättre förutsättningar för en god kommunikation medan inspektion via brev oftast är mer tidseffektivt. Urval av företag som ska granskas baseras på riskminskning och ibland på nya regler. Urvalet kan också ske efter tips om dålig efterlevnad, till exempel gällande försäljning av otillåtna växtskyddsmedel. Den lokala tillsynsmetodiken skiljer sig mellan kommunerna och beskrivs därför inte närmare i denna rapport.

1.3 Kompetens och utbildning

De inspektörer som ansvarar för tillsyn av regler gällande växtskyddsmedel inom KemI har universitetsutbildning inom biologi, agronomi och kemi. KemI har en utbildningsplan för egna inspektörer som godkändes 2010.

KemI ansvarar för en del av en universitetsutbildning för kommuninspektörer, där regler om kemiska produkter, växtskyddsmedel och biocidprodukter är KemI:s ansvarsområden. 32 personer deltog i kursen 2011.

2 Utförda kontroller

Under 2011 utfördes kontroller hos tillverkare, importörer, distributörer och yrkesmässiga användare inom jordbruk, trädgårdsbruk och skogsbruk. Utöver dessa kontroller utförs också preparatanalyser vart tredje eller vart fjärde år för att kontrollera att godkända växtskyddsmedel innehåller de verksamma ämnen som anges i beslutet för varje godkännande. I de senast utförda preparatanalyserna från 2006 konstaterades inga avvikelser. De senaste analyserna genomfördes 2011 och gällde biocidprodukter. Vid nästa tillfälle kommer växtskyddsmedel att analyseras.

Det totala antalet inspektioner som utfördes under 2011 var 2913, där KemI granskade 7 företag och kommunerna resterande företag (tabell 2). Kommunerna utförde kontroller av 20 distributörer och 2410 yrkesmässiga användare. Flest antal kontroller hos yrkesmässiga användare utfördes hos jordbrukare, med totalt 2275 kontroller. Som kontroll har, förutom besök hos verksamhetsutövare, även inrapporterats anmälan och ansökan om spridning av växtskyddsmedel inom vattenskyddsområden.

Tabell 2. Antal kontroller under 2011

KemI	Kommun		Totalt
	Tillverkare/importörer	Yrkesmässiga användare	
7	Distributörer 20	2275 ¹ +129 ² +6 ³ +476 ⁴	2913

¹ Yrkesmässiga användare inom jordbrukssektorn

² Yrkesmässiga användare inom trädgårdsbrukssektorn

³ Yrkesmässiga användare inom skogsbrukssektorn

⁴ Anmälan och ansökan om spridning av växtskyddsmedel inom vattenskyddsområden

Av de kontroller som utfördes 2011 granskades regler om godkännande, märkning och förpackning av växtskyddsmedel samt överlåtelsestillstånd av särskilt farliga kemiska produkter hos tillverkare, importörer och distributörer (tabell 3).

Vid kontroll av yrkesmässiga användare granskades regler om godkännande och förvaring av växtskyddsmedel samt dokumentation, skyddsavstånd, behörighet och tillstånd att använda växtskyddsmedel i behörighetsklass 1 och 2. Regler om förpackning och överlåtelsestillstånd är inte relevant att kontrollera hos en yrkesmässig användare. Däremot kontrollerades att medlet använts på rätt sätt genom att jämföra dokumentationen om hur det använts med de godkända användningsvillkoren. En del har även kontrollerat märkningen på växtskyddsmedlena.

Tabell 3. Antal granskade regler vid kontroller under 2011

Regler	KemI		Kommun	Totalt
	Tillverkare/importörer	Distributörer	Yrkesmässiga användare	
Godkännande	7	15	$1967^1+123^2+6^3$	2118
Märkning	0	14	-	14
Märkning och användningsvillkor*	-	-	$1248^1+112^2+4^3$	1364
Förpackning	0	16	-	16
Överlåtelsestillstånd	0	9	-	9
Förvaring	-	18	$1853^1+103^2+2^3$	1976
Dokumentation	-	-	$2117^1+104^2+2^3$	2223
Skyddsavstånd	-	-	$1505^1+60^2+1^3$	1566
Behörighet	-	-	$2100^1+113^2+6^3$	2219
Tillstånd kl. 1-medel	-	-	$1068^1+102^2+6^3$	1176

*Utöver ordinarie märkning kontrollerades också att den dokumenterade användningen av medlet överensstämde med det godkända användningsvillkoret

- Ej aktuellt att granska regeln

¹ Yrkesmässiga användare inom jordbrukssektorn

² Yrkesmässiga användare inom trädgårdsbrukssektorn

³ Yrkesmässiga användare inom skogsbrukssektorn

3 Beslut om åtgärder

De brister som konstaterades vid kontrollerna är av både allvarigare och enklare art. Åtgärder som kan vidtas vid allvarigare brister är åtalsanmälan, förbud, föreläggande eller miljöstraffavgift. Av de totalt 2913 företag som kontrollerades under 2011 anmäldes bara fem till åtal (0,2 procent). Myndigheterna beslutade om 59 förelägganden (2,0 procent) och 16 miljöstraffavgifter (0,5 procent) (tabell 4).

Tabell 4. Beslut om åtgärder 2011

Åtgärder	KemI	Kommuner		Totalt
	Tillverkare/importörer	Distributörer	Yrkesmässiga användare	
Åtalsanmälan	1	0	1 ¹ +3 ² +0 ³	5
Förbud	0	0	0 ¹ +0 ² +0 ³	0
Föreläggande	0	0	59+0 ² +0 ³	59
Miljöstraffavgift	0	4	7 ¹ +5 ² +0 ³	16
Totalt	1	0	67 ¹ +8 ² +0 ³	76

¹ Yrkesmässiga användare inom jordbrukssektorn

² Yrkesmässiga användare inom trädgårdsbrukssektorn

³ Yrkesmässiga användare inom skogsbrukssektorn

4 Bedömning av kontrollresultat under 2011

KemI och Naturvårdsverket genomförde ett samarbetsprojekt, *Kemikalier i lantbruket 2011*, tillsammans med landets kommuner under 2011. Syftet med projektet var att genomföra en enhetlig och samordnad tillsyn av växtskyddsmedel i landet, samt att höja lantbrukarnas kännedom om regler kring märkning och användning av växtskyddsmedel i syfte att minska hälso- och miljöriskerna. Trots att ett markant lägre antal kommuner (120 stycken.) har rapporterat sina insatser för 2011 än föregående år (208 stycken.), har 2275 kontroller av jordbruksverksamheter utförts. Antalet kontroller av jordbruksverksamheter 2010 var 1978 stycken, varför enbart cirka 41 procent av landets kommuner har rapporterat sina insatser för 2011 är oklart. Flera kommuner har påtalat att de inte har kunnat rapportera så detaljerad statistik som KemI efterfrågar och har därför enbart redovisat antal kontroller och inte vad som kontrollerats eller eventuella åtgärder som vidtagits till följd av kontrollerna.

4.1 Jämförelse av resultat med föregående år

Under 2011 togs 76 beslut om olika åtgärder, vilket är något fler än föregående år (68 beslut).

Föreläggande med krav på åtgärder är det vanligaste sättet att åtgärda brister och är vanligtvis det första steg en myndighet tar. Under 2011 gjordes 59 förelägganden, jämfört med 49 året innan. En miljöstraffavgift kan bara tas ut i vissa bestämda fall. 16 beslut om miljöstraffavgift togs under 2011, vilket är dubbelt så många jämfört med 2010 (sju). Detta kan också höra samman med det ökade antalet kontroller av jordbruksverksamheter under 2011. Kraftfullare åtgärder som togs av myndigheterna var fem anmälningar om åtal, vilket var lika många som året innan.

4.2 Planering för 2012

Under 2012 planeras inga särskilda insatser gällande växtskyddsmedel mer än det löpande arbetet med inkommande tips och förfrågningar från allmänhet, myndigheter och företag.

5 Övriga bestämmelser

Andra viktiga bestämmelser är regler om behörighet för användning av växtskyddsmedel, tillstånd att använda växtskyddsmedel i särskilda områden och anmälan om spridning av växtskyddsmedel på mark som inte används inom jordbruk, trädgårdsbruk eller skogsbruk. Kontroller som utförs i samband med tvärvillkor¹⁰ och gränsvärden¹¹ för växtskyddsmedel i livsmedel sammanfattas inte i denna rapport.

5.1 Behörighetscertifikat för användning av växtskyddsmedel

När växtskyddsmedel godkänns delas de in i olika behörighetsklasser med hänsyn till hälso- och miljöfarliga egenskaper i samband med användningsområdet. Ett medel som hänförs till klass 1L eller 2L får endast användas i yrkesmässigt bruk av personer som uppfyller särskilda kunskapskrav. Klass 3-medel får användas av alla.

Statens Jordbruksverk är den centrala myndighet som har ansvar för utbildning av yrkesmässiga användare. Ett behörighetscertifikat gäller i fem år. Därefter måste användaren uppdatera sin kunskap genom en behörighetskurs för att få ett nytt certifikat. Under kursåren 2011/2012 fick 5908 personer behörighet att sprida växtskyddsmedel. Av dessa gick 785 grundutbildningen på fyra dagar medan 5123 personer deltog i en fortbildningskurs på en dag. Grundkursen är indelad i flera olika kurser med hänsyn till användning. Det finns kurser för betning av utsäde, behandling av enskilda skogsplantor samt bekämpning av kvalster i bigårdar.

5.2 Tillstånd att sprida växtskyddsmedel inom särskilda områden

Kommunerna utfärdar tillstånd om spridning av växtskyddsmedel inom särskilda områden som tomtmark vid flerfamiljshus, gårdar tillhörande skolor och förskolor, allmänna lekplatser, inom skyddsområden för vattentäkt och vid planerings- och anläggningsarbeten. 2011 behandlades 254 ansökningar om tillstånd.

5.3 Anmälan om spridning av växtskyddsmedel på mark som inte används till jordbruk, trädgårdsbruk eller skogsbruk

Kommunerna hanterar anmälningar om spridning av växtskyddsmedel på banvallar och fritidsanläggningar som är större än 1 000 m² där allmänheten har fritt tillträde, med undantag av åkermark. Under 2011 hanterades 222 anmälningar.

¹⁰ Flera av de regler som gäller växtskyddsmedel kontrolleras även med tvärvillkor som följer det EU-stöd som lantbrukare kan ansöka om. Jordbruksverket är ansvarig myndighet för detta och har tillsammans med Länsstyrelserna ansvar för att kontrollera att dessa villkor följs.

¹¹ Livsmedelsverket har ansvar för att kontrollera gränsvärden av växtskyddsmedel i livsmedel. Myndigheten rapporterar in aktuella tillsynsinsatser i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd.

6 Försålda kvantiteter av verksamma ämnen i växtskyddsmedel

Under 2011 såldes 18 ton verksamma ämnen för användning i betningsmedel, 213 ton verksamma ämnen för användning i svampmedel, 2153 ton verksamma ämnen för användning i till ogräsmedel, 22 ton verksamma ämnen för användning i tillväxtregulator, 30 ton verksamma ämnen för användning i insektsmedel, och 9 ton verksamma ämnen för användning i avskräckningsmedel för vilt. Majoriteten av mängden, 1660 ton, används inom jordbruket. Totalt såldes närmare 2450 ton verksamma ämnen för användning i produktion av växtskyddsmedel.

7 Anmälda fall av förgiftning

Giftinformationscentralen (GIC) är den centrala myndighet som har som uppgift att informera om olika typer av risker och symptom på akut förgiftning, ge råd om lämplig behandling samt informera om sjukvårdsinsatser.

Under 2011 fick GIC 933 förfrågningar som gällde bekämpningsmedel. 81 förfrågningar gällde klass 1L- och 2L-medel medan 593 förfrågningar gällde klass 3-medel. Resterande förfrågningar, 259 stycken, gällde råttgift, båtfärg, träimpregneringsmedel och okända bekämpningsmedel. 141 fall bedömdes som riskabla tillbud där myndigheten rekommenderade att man skulle uppsöka sjukhus alternativt att sjukvården kontaktat GIC för att få behandlingsråd angående patienter som redan befunnit sig där. Flest förfrågningar om bekämpningsmedel gällde alltså klass 3-medel, som är produkter som allmänheten får använda. Förfrågningar kan komma från en enskild person eller från ett sjukhus. Flera förfrågningar kan därför gälla en och samma person.

8 Förbättringar från ansvariga myndigheter

Under 2011 har 120 (drygt 41 procent) av totalt 290 kommuner bidragit till den årliga redovisningen av kontroller av växtskyddsmedel. Det är en markant minskning i jämförelse med föregående år då 208 (71 procent) kommuner rapporterade sina tillsynsinsatser. På grund av administrativa skäl skickades enkäten med frågor ut flera månader senare än tidigare år med en kortare svarstid som följd, vilket kan vara en del av förklaringen till den låga svarsfrekvensen. Det är också möjligt att de kommuner som inte utfört operativ tillsyn gällande växtskyddsmedel 2011, heller inte har rapporterat in sitt ”nollresultat” till Kemikalieinspektionen.

KemI har som målsättning att landets samtliga kommuner ska skicka in en rapport. Det pågår ett kontinuerligt arbete med förbättring och utveckling av vägledningsmaterial som checklistor och inrapporteringsformulär vilket kan underlätta hantering och redovisning av rätt typ av uppgifter som efterfrågas vid den årliga rapporteringen.

Eftersom kommuner är oberoende myndigheter är det av största vikt att det sker ett samarbete mellan kommuner och centrala myndigheter för att uppnå en enhetlig och samordnad tillsyn och för att sprida information om nya eller uppdaterade regler och lagar. KemI strävar efter att prioritera den här typen av projekt eftersom de upplevs som effektiva och resultatrika.

Tillsynsmyndigheterna arbetar kontinuerligt för att förbättra och optimera sina tillsynsmetoder. För att uppnå en effektiv tillsyn, där minskad risk för människor och miljö är ett av

de viktigaste målen, måste ett långsiktigt arbete med regeltolkning, rutiner och kommunikation prioriteras.

www.kemikalieinspektionen.se

**Kemikalieinspektionen, Box 2, 172 13 Sundbyberg. Besöksadress: Esplanaden 3A
Tel: 08-519 41 100, Fax: 08-735 76 98, E-post: kemi@kemi.se**